

Nacionalni plan za uključivanje Roma prilika je za poboljšanje položaja Roma koju ne smijemo propustiti!

Vlada Republike Hrvatske na [sjednici](#) održanoj 23. lipnja 2021. donijela je Nacionalni plan za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2021. i 2022. godinu. Nacionalni plan donesen je nakon što je 2020. godine istekla Nacionalna strategija za uključivanje Roma 2013. - 2020.

Centar za mirovne studije (CMS) bio je uključen u [izradu](#) ovih dokumenata kroz sudjelovanje u radnoj skupini i pozdravlja njihovo donošenje. Nacionalni plan pozitivan je iskorak u odnosu na dosadašnje javne politike i strategije za uključivanje Roma u RH. U prvom redu, ovaj je Nacionalni plan uvelike usklađen s [Prijedlogom Preporuka Vijeća EU o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma do 2030. godine](#) odnosno Strateškim okvirom EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma. Nadalje, pozitivan pomak je to da su ciljevi odnosno mjere definirane Nacionalnim planom adekvatno povezani uz pokazatelje ishoda odnosno jasno su definirani podaci od kojih se mjeri napredak na razini RH. U tom smislu, postavljeni ciljevi i indikatori ishoda daju jasnu sliku temeljem koje će se pratiti uspjeh ove strategije, a podaci koji su se koristili pri definiranju tih pokazatelja ishoda su relevantni i egzaktni. Postavljeni ciljevi su ambiciozni i, ukoliko se dosegnu, bit će ostvaren veliki pomak u poboljšanju položaja romske populacije u Hrvatskoj.

Što se Akcijskog plana za 2021. i 2022. godinu tiče, ocjenjujemo kako se radi o dokumentu koji mjerama doprinosi ostvarenju pojedinih općih i posebnih ciljeva te postavljenih pokazatelja ishoda. Drugim riječima, smatramo kako u pojedinim područjima već definirane mjere za razdoblje od 2021. do 2022. godine ukoliko budu kvalitetno provedene doista mogu doprinijeti ostvarenju ciljeva do 2027. godine. No, bojimo se da to ne vrijedi za sve opće ciljeve, a posebice ne za horizontalni cilj "Borba protiv anti-romskog rasizma i diskriminacije". Predložene aktivnosti nisu nepoželjne, ali smatramo da ne doprinose postavljenim ciljevima direktno, ili ne doprinose u dovoljnoj mjeri. Nažalost, logika intervencije u ovome posebnom cilju nije razrađena na adekvatan način, odnosno definirane aktivnosti mogu u maloj mjeri doprinijeti ostvarenju mjera i postavljenih indikatora. Posebni ciljevi su ambiciozno postavljeni i ako se na provedbu snažnijih mjera bude čekalo do 2023. godine, bojimo se da se postavljeni pokazatelji ishoda neće moći doseći, a da će 2021. i 2022. godina biti izgubljeno vrijeme iz perspektive suzbijanja diskriminacije Roma, što je iznimno raširena pojava i jedno od izvorišta nezadovoljavajućeg položaja Roma u Hrvatskoj. Podsjetimo, [čak 28% Romkinja i Roma doživi diskriminaciju barem jednom u godinu dana](#). Važno je što ranije početi provoditi i mjere kojima su ciljane skupine pripadnici opće populacije, kao i kategorije opće populacije koje su više od drugih u prilici

potencijalno diskriminirati pripadnice i pripadnike romske nacionalne manjine. Te mjere trebale bi uključivati informiranje i osvještavanje poslodavaca, socijalnih radnika, zdravstvenih radnika, obrazovnih radnika, stanodavaca te pružatelja dobara i usluga u zajednicama u kojima žive Romi o zabrani i štetnosti diskriminacije i provedbu lokalnih kampanja i aktivnosti osvještavanja u zajednicama u kojima ili blizu kojih žive Romi, ali i provedbu širokih kampanja za smanjenje socijalne distance prema Romima. Nadamo se da će za takve aktivnosti, iako nisu uključene u Akcijski plan, biti prilike, a CMS će se svakako potruditi da ih s partnerima provodi.

Zaključno, s obzirom da ovaj dokument predstavlja velik i važan iskorak te je vidljiv veliki trud prvenstveno Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, a onda i članova i članica Radne skupine, nadamo da će on sljedećih godina biti dosljedno i energično proveden te da će se za sedam godina vidjeti jasni i stvarni učinci u svim aspektima života pripadnika i pripadnica romske nacionalne manjine u Hrvatskoj.